

Trabzon Milletvekili Faik Ahmed Barutçu ve iki arkadaşının, köy ebeleri ve köy sağlık memurları teşkilâtı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve Memurin Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4459 sayılı Kanunun 18 nci maddesinin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/419)

12 . VI . 1952

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Parlâmentolu Hükümet rejimimizin gerçek demokrasi esaslarına göre aralıksız tekemmül ettirilmesi memleketimizin en esaslı bir dâyasıdır. Türk demokrasisini bir an evvel hakiki benliğine kavuşturacak olan bu tekâmül, siyasi ve içtimai bünyemize bir suretle grip yerleşen ne kadar antidemokratik mevzuat varsa ayıklanması ve demokratik müesseselere ait eksiklerimizin de süratle tamamlanması gibi esaslı ıslahat ile tahakkuk sahasına intikal ettirilebilir.

Demokratik rejim ıslahatı bilhassa 1946 dan bu yana süratli adımlarla ilerlemiştir. Ve son Seçim Kanunu, ıslahat yolunda 1950 den evvelki devrenin son eseri olmuştur. Bu eser, aynı zamanda, rejimin tekâmülü ile ilgili kanuni mevzuatın hazırlanmasında partilerin müşterek anlayış içindeki çalışmalarının iyi mahsul veren bir örneğidir.

1950 den sonraki yeni devrenin acele bir ihtiyaç olarak beklenen ıslahat eserlerinin de aynı yoldaki çalışmalarla tahakkukuna yardım etmek ekli kanun tasarılarının hazırlanmasında âmil olan tek düşüncemizdir.

Hükümet mevcut kanunlarımızı tanıyarak içinde antidemokratik hükümler taşıyanların tesbiti işini 4 Nisan 1951 tarihli bir Bakanlar Kurulu kararıyla teşkil edilen bir ilim komisyonuna havale etmiştir. Bu komisyon 4 Haziran 1951 tarihinde işe başlamış ve 2 şubat 1952 de işini bitirerek raporunu Hükümete vermiştir.

İlim Komisyonu tarafından kanunlarımızda antidemokratik hükümleri ayırdetmek için tesbit edilen formül şudur :

«Siyasi hakları, âmme haklarını ve insan haklarını lüzumsuz yere tahdit eden veya kaldıran hükümleri ihtiva eyliyen kanunlar» antidemokratiktir.

Bu lüzum :

A) Hukuku müşterekece kabul edilen sınırlar;

B) Türk cemiyetinin bekasını ve onun muasır medeniyet seviyesine ulaştırılmasını sağlayan hükümlerle taayyün eder.

Devlet Başkanının 1 Kasım 1951 tarihli açılış nutkunda da yer alan bu formüle göre antidemokratik oldukları anlaşılarak İlim Komisyonu tarafından :

I - Kaldırılması gereken kanun hükümleri;

II - Değişiklik yapılması icabeden kanun hükümleri;

III - Mevzuatımızda yer almamış bulunmaları sebebiyle antidemokratik birer boşluk teşkil ettiğinden dolayı bâzı kanunlara eklenmesi lüzumlu hükümler;

İçin hazırladığımız üç takımdan ibaret kanun tasarılarını 9 ncu Büyük Millet Meclisinin yüksek tetkik ve tasviplerine sunmaktayız.

İlim Komisyonunca antidemokratik oldukları için kaldırılması ve boş kalan yerlerinin doldurulması lüzumu belirtilen birinci takım kanun hükümlerinden köy ebeleri ve köy sağlık memurları teşkilâtı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve Me-

murin Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanunun 18 nci maddesi bu teklifimizin konusunu teşkil etmektedir.

4459 sayılı Kanunun 18 nci maddesi köy ebelerini ve köy sağlık memurlarını istihsal ve istihlak kooperatiflerine üye yazılmaya mecbur tutuyor. Hiçbir kimse, hiçbir derneğe veya ortaklığa girmeye mecbur tutulmamalıdır. Kooperatiflere girmek hür olmalıdır. Bu esaslara aykırı olan 18 nci maddenin kaldırılması gerekir.

Gereęinin yapılmasına müsaadelerini arz ve rica ederiz.

Trabzon Milletvekili
F. A. Barutçu

Ordu Milletvekili
Dr. Z. M. Sezer

Kars Milletvekili
Dr. E. Oktay

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu

Esas No. 2/419

Karar No. 5

8 . XII . 1952

Yüksek Başkanlığa

Yüksek Başkanlığınızca 16 . VI . 1952 tarihinde 2/419 sayılı ile komisyonumuza havale buyurulan Trabzon Milletvekili Faik Ahmed Barutçu ve iki arkadaşının köy ebeleri ve köy sağlık memurları teşkilâtı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve Memurin Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4459 sayılı Kanunun 18 nci maddesinin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi komisyonumuzun 1 . XII . 1952 tarihli celsesinde teklif sahipleriyle Hükümet mümessillerinin huzurunda müzakere ve tetkik edildi.

Kanunun mevkii meriyete girdiği tarihten beri ancak dört köy enstitüsünde tatbik sahası bulan bu hükmün Millî Eğitim Bakanlığınca yeniden tanzim edilerek Büyük Millet Meclisine sevk edilen köy öğrenci okulları teşkiline dair kanun tasarısında köy okullarının gelir mevzuatı dikkate alınmamış olması ileri sürülmüştür. Ayrıca halen köy enstitüleri öğrenci okullarına inkılâp etmiştir. Köy istihsal ve istihlak kooperatiflerine girmenin mecburiyetine taallük eden adı geçen kanunun 18 nci maddesinin işler bir müeyyide olmadığı müzakereler sonunda tahakkuk etmiştir. Bu melburiyetin kaldırılması halinde esasen arzu eden köy sağlık

memurları ile köy ebelerinin, varsa; bu kooperatiflere girebileceği tebarüz ettirilerek kanun teklifinin ittifakla aynen kabul edilmiş olduğunu saygı ile arz ederiz.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

S. ve So. Y. Komisyonu

Başkanı

Sözü

Ankara

Çoruh

Dr. T. Vasfi Öz

Dr. A. R. Saębar

Kâtip

Çorum

Bilecik

S. Baran

Dr. T. Oran

Çankırı

Eskişehir

Kenan Çığman

E. Baysal

İmzada bulunamadı

İstanbul

Kars

A. V. Bayar

Dr. Esat Oktay

Kayseri

Kocaeli

Dr. A. R. Kibçakale

Dr. H. Türkan

Kocaeli

Malatya

Z. Atığ

Dr. H. Fırat

Ordu

Seyhan

Dr. Zeki Mesut Sezer

Yusuf Ziya Eker

İmzada bulunamadı

Sivas

Sivas

N. Ağacıkoğlu

Dr. B. Taner

Teşirdaę

Dr. Z. Erataman

**TRABZON MİLLETVEKİLİ FAİK AHMED
BARUTÇU VE İKİ ARKADAŞININ TEKLİFİ**

Köy ebeleri ve köy sağlık memurları teşkilâtı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve Memurin Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4459 sayılı Kanunun 18 nci maddesinin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 9 Temmuz 1943 tarihli ve 4459 sayılı köy ebeleri ve köy sağlık memurları teşkilâtı yapılmasına ve 3017 numaralı Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti Teşkilât ve Memurin Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Kanunun 18 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

